

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen
7485 Trondheim

Deres ref.

Vår ref.
14/104 - TEI

Dato
11.02.2014

Sammenslåing og samlokalisering – tingrettene og jordskifterettene

Domstolene holder høy kvalitet og nyter stor tillit i befolkningen. Regjeringen ønsker likevel å se på mulig modernisering, økt kapasitet og raskere behandlingstid i domstolene. For å møte de krav og faglige utfordringer samfunnet vil stille i fremtiden er det naturlig å vurdere domstolenes organisering. Enkelte domstoler kan derfor se et behov for å slå seg sammen for å møte disse utfordringene.

Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med oppfølging av politianalysen. Dette arbeidet er høyt prioritert i departementet. En reduksjon av antall politidistrikt og færre politi- og lensmannskontor, vil kunne få betydning for hvor tingrettene bør ligge – herunder hvor påtalegruppene blir lokalisert. Det er viktig at justissektoren ses samlet og at domstoler, politiet og kriminalomsorgen får en hensiktsmessig plassering i forhold til hverandre og borgernes behov.

Departementet ønsker i første omgang å sondere hvilke tingretter som er positive til sammenslåing med andre tingretter og hvilke jordskifteretter som er positive til sammenslåing med andre jordskifteretter.

På denne bakgrunn ber vi om DAs bistand til å rette en henvendelse til alle tingrettene og jordskifterettene for å innhente domstolleders syn på ovennevnte. Ved konkrete forslag til sammenslåinger bør det pekes på hvilke domstoler dette bør omfatte, justeringer av rettskretser og naturlig lokalisering av den nye domstolen. DA har i sin rapport «*Framtidig organisering og struktur i jordskiftedomstolene*» pekt på at tingrett og jordskifterett bør samlokaliseres der det er mulig. Vi ber derfor om at domstolene også

gir tilbakemelding på om dette kan være hensiktsmessig for deres domstol.

Departementet anmoder DA om å innhente disse opplysningene, og komme med sin vurdering så snart som mulig og helst innen 1. april 2014.

Vi vil gjerne ha en god dialog om dette, og ser frem til et godt samarbeid.

Med vennlig hilsen

Håvard Bekkelund
ekspedisjonssjef

Jostein Haug Solberg
avdelingsdirektør

DOMSTOL ADMINISTRASJONEN

Førstelagmenn
Sorenskrivere
Jordskifteoverrettsledere
Jordskifterettsledere

Deres ref
14/104-TEI

Vår ref.
201400133-2

Saksbehandler
Jann Ola Berget
73 56 70 60

Dato
21.02.2014

Innhenting av synspunkter på sammenslåing og samlokalisering - tingrettene og jordskifterettene

Domstoladministrasjonen (DA) viser til brev av 11.2.2014 fra Justis- og beredskapsdepartementet om sammenslåing og samlokalisering av domstoler som følger vedlagt.

DA er bedt om å innhente synspunkter fra domstollederne på de problemstillingene som behandles i brevet.

DAs oppfatning har som kjent vært at det er ønskelig med færre førsteinstansdomstoler både i de i alminnelige domstolene og jordskiftedomstolene. Dette fremgår av to utredninger for henholdsvis tingrettene og jordskifterettene; *Evaluering av strukturendringene i førsteinstansdomstolene* som finnes på <http://intranett/globalassets/sentralt/domstolene/publikasjoner/horinger/horinger-fra-da/evaluering-av-strukturendringene-i-forsteinstansdomstolene.pdf> . og *Framtidig organisering og struktur i jordskiftedomstolene* som finnes på <http://intranett/globalassets/sentralt/domstolene/publikasjoner/horinger/horinger-fra-da/framtidig-organisering-og-struktur-i-jordskiftedomstolene.pdf> . DAs styre sluttet seg til konklusjonene i utredningene i sak 10/81 om tingrettene, behandlet 18.10.2010, og sak 12/18 om jordskifterettene, behandlet 27.3.2012.

Det er også utarbeidet et notat som gjennomgår de utviklingstrekk som kan tale for endringer i domstolsstrukturen. Dette finnes på <http://intranett/globalassets/sentralt/domstolene/publikasjoner/horinger/horinger-fra-da/behov-for-storre-domstoler.pdf> .

DAs synspunkter er oppsummert nedenfor.

1. Førsteinstansdomstolene i de alminnelige domstolene

DA mener at tingretter med en bemanning på mellom 8 og 10 dommerårsverk er mer fleksible og derved mindre sårbare enn mange av de små tingrettene vi har i dag. Et større antall dommere styrker også det faglige og sosiale miljøet, det muliggjør moderat spesialisering og reduserer mulighetene for inhabilitet. Større enheter gjør det dessuten

enkler å imøtekomme dagens og fremtidens krav til sikkerhet, beredskap og en hensiktsmessig og kostnadseffektiv IKT infrastruktur.

DA mener følgende kriterier kan danne grunnlag for vurderinger av eventuelle nye strukturendringer:

- Domstolenes størrelse
- Lokalisering
- Reisetid

Domstolenes størrelse

I vurdering av eventuelle fremtidige strukturendringer vil det være avgjørende å sikre at domstolene har en størrelse som bidrar til å styrke og utvikle domstolen, og gir det beste grunnlaget for kvalitet og effektiv ressursutnyttelse.

En hensiktsmessig størrelse må kombineres med en geografisk lokalisering som letter samarbeidet med andre aktører, tar hensyn til forventninger om fremtidig sakstfang og sikrer et godt rekrutteringsgrunnlag til domstolen.

Anbefalt minimumsstørrelse bør være 8-10 dømmende årsverk. Det bør likevel søkes etablert flere store domstoler med 15-20 (eller flere) dømmende årsverk der forholdene ellers ligger til rette for dette.

Lokalisering

Følgende hensyn bør vektlegges ved vurdering av fremtidig lokalisering:

- Samferdsels-, kommunikasjons- og pendlingsmønstre
- Større samsvar mellom domstolens og politi og påtalemyndighets lokalisering og funksjonsområder
- Geografisk lokalisering av andre offentlige institusjoner og virksomheter, samt andre juridiske fagmiljøer
- Forventet befolkningsvekst
- Fylkes- og større regionsentra

Reisetid

Reisetid for brukere vil måtte være et kriterium som tillegges vekt. Dette bør imidlertid tillegges mindre vekt enn tidligere ettersom publikumsbesøket er vesentlig redusert etter at tinglysingen ble overført til Statens Kartverk.

Domstolene er institusjoner som den enkelte innbygger ikke har behov for å være i jevnlig kontakt med. Langt de fleste har aldri vært innom en domstol eller er innom kun et par ganger i løpet av livet. Dette medfører at en svært desentralisert struktur er unødvendig og lite kostnadseffektivt.

Nye tekniske og elektroniske løsninger som muliggjør økt bruk av videokonferanse/-avhør, nettbasert veiledning og andre elektroniske tjenester vil også kunne bidra til at behovet for fysisk nærhet til domstolene reduseres.

Uakseptabel lang reisetid for brukerne kan imidlertid medføre at hensynene til domstolens størrelse og optimal lokalisering må vike.

2. Jordskiftedomstolene

For jordskifterettene har DA lagt til grunn to hovedkriterier for en eventuell strukturendring:

- Lokalisering
- Størrelse

Jordskifterettene bør være representert i hele landet og ved valg av lokalisering bør domstolene legges til større regionsentra. Geografi, samferdsel og reisetid bør inngå i en samlet vurdering.

Det er viktig at jordskifterettene får større fagmiljøer. Det legges til grunn en minimumsbemanning på ni ansatte.

Utover hovedkriteriene er det pekt på to tilleggskriterier:

- Reisetid for ansatte til pågående saker
- Samlokalisering med tingrett hvor dette er aktuelt

3. Nærmere om tilbakemeldinger fra domstollederne

I brevet fra departementet bes det om:

- a) En sondering av hvilke domstoler som er positive til sammenslåing.

DA ser at det er gode argumenter både imot og for sammenslåing av domstoler. Departementets innhenting av synspunkter er en anledning til å vise bredden i domstolenes oppfatninger. Vi vil oppfordre domstollederne til å foreta en avveining av argumentene, og spesielt begrunne de som bør veie tyngst i vurderingen av behovet for eventuelle endringer i domstolsstrukturen innenfor det aktuelle området.

- b) Konkrete forslag til sammenslåinger med justeringer av rettskretser og forslag til lokalisering av domstolen.

Dette må antas å omfatte forslag som berører egen domstol eller har en direkte betydning for denne, men også andre mulige forslag kan fremsettes eller kommenteres.

- c) Om samlokalisering mellom tingrett og jordskifterett kan være hensiktsmessig for egen domstol.

I 2007 besluttet DAs styre å arbeide for samlokalisering av tingrett og jordskifterett når domstolene allerede har samme geografiske lokalisering. Så langt er det

*gjennomført fem samlokaliseringer. Alle har vært basert på frivillighet.
Erfaringene er gode og positive.*

DA er også interessert i positive og negative erfaringer med de strukturendringer som har blitt gjennomført over de siste 10 år dvs. med utgangspunkt i Stortingsvedtaket fra 2001 om strukturendringer i førsteinstansdomstolene i de alminnelige domstolene.

Vi ber om en skriftlig tilbakemelding senest fredag 14.3.2014. Tilbakemeldingen sendes på epost til DAs postmottak.

DA kommer til å utarbeide en oppsummering av tilbakemeldingene fra domstollederne. For øvrig vil alle tilbakemeldinger i sin helhet bli videreformidlet til departementet.

Eventuelle spørsmål til henvendelsen fra DA kan rettes på epost og telefon til:

Avdelingsdirektør Anne Mari Borgersen, for domstoler i Gulating lagdømme
Avdelingsdirektør Willy Nasset, for domstoler i Borgarting lagdømme
Avdelingsdirektør Jann Ola Berget, for domstoler i Agder, Eidsivating, Frostating og Hålogaland lagdømmer
Avdelingsdirektør Solveig Moen, for jordskiftedomstolene

Med hilsen

Sven Marius Urke
direktør

Jann Ola Berget
avdelingsdirektør

Vedlegg: 1

Kopi: Samarbeidsrådet for domstolene

(Sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Domstoladministrasjonen og har derfor ingen signatur.

VEST-TELEMARK TINGRETT

Dok 2

Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen

7485 Trondheim

Deres referanse
201400133-2

Vår referanse
14-044947ADM-VTEL

Dato
12.03.2014

Synspunkter på sammenslåing og samlokalisering – tingrettene og jordskifterettene.

Jeg viser til brev av 21.02.2014 fra DA, vedlagt brev av 11.02.2014 fra Justis- og beredskapsdepartementet.

DA oppstiller enkelte premisser i sitt oversendelsesbrev til domstollederne. Disse er tidligere behandlet herfra i høringsbrev av 24.08.2010 vedr. evaluering av strukturendringene i førsteinstansdomstolene og i høringsbrev av 22.06.2011 vedr. oppgaver av ikke-dømmende karakter i tingrettene. Jeg går derfor ikke nærmere inn på disse forholdene her.

Notatet "Behov for større domstoler i førsteinstans" datert 22.01.2013 fra DA til Justis- og beredskapsdepartementet var ukjent for meg. Notatet inneholder i mindre grad avveining av argumenter enn det DA har oppfordret domstollederne til å foreta i dette svarbrevet.

Ad a) sammenslåing med andre tingretter

Vest-Telemark tingrett er lokalisert i Kviteseid. Domstolen, som er en av landets minste, betjener de seks kommunene i regionen Vest-Telemark. Domstolen er bemannet med sorenskriver, dommerfullmektig og to saksbehandlerårsverk. Rettskretsens areal tilsvarer om lag 3,5 ganger Vestfold fylke.

Reisetiden fra rettskretsens ytterpunkter til Kviteseid er inntil 2 timer med bil. Med offentlig transport vil reisetiden være lenger. Hensynet til reisetid for det rettssøkende publikum som vi betjener, for meddommere og vitner m.fl. taler for at det fortsatt bør være en domstol i Vest-Telemark.

Telemark politidistrikt har en påtaleenhet i Notodden, som vanligvis betjener Vest-Telemark tingrett. Det er et godt samarbeid og en akseptabel geografisk avstand mellom domstolen og påtaleenheten. Kriminalomsorgen har også kontor i Notodden. Det er noe større avstand fra Kviteseid til Skien enn til Notodden (ca. 20 kilometer).

Det er p.t. 6 lensmannskontorer i rettskretsen. Antallet vil muligens bli redusert i f.m. politireformen. I brev av 02.03.2010 til Telemark politidistrikt (med kopi til DA), påpekte jeg at det, bl.a. av sikkerhetsgrunner, er viktig med et operativt lensmannskontor med kort

Postadresse
3850 Kviteseid

Sentralbord
35068450

Saksbehandler
Gro Bente Ekre Slåttun

Bankgiro

Organisasjonsnummer
974731541

Kontoradresse
Statens Hus, 3850 Kviteseid

Telefaks
35068451

Telefon
35068454

Ekspedisjonstid
0800-1500

Internett/E-post

vest-telemark.tingrett@domstol.no

avstand til tingrettens lokaler. Nærmeste lensmannskontor er p.t. i Kviteseid, få hundre meter fra tingrettens lokaler.

I Kviteseid er det i dag tingrett, jordskifterett, lensmannskontor, familievernkontor og en barnevernsamarbeidsetat for de 6 kommunene i Vest-Telemark. Det er få advokater i Vest-Telemark. Ett advokatkontor er lokalisert i Kviteseid. Videre er det regnskapskontor og enkelte andre private tjenesteytere her.

Dersom tingretten sammenslås med annen domstol og lokaliseres utenfor Vest-Telemark, er det risiko for at det blir starten på en prosess hvor disse fagmiljøene smuldrer opp. Det vil være til skade for regionen og for publikum.

Historisk har det neppe vært større anledning til faglig oppdatering for alle kategorier domstolansatte enn i dag. Vest-Telemark tingrett har aldri, så vidt meg bekjent, måttet si fra seg en sak på grunn av kapasitets- eller kompetanseproblemer. Domstolen er tilpasset de lokale behov og det publikum som vi skal betjene.

Det kan ikke utelukkes situasjoner hvor domstolens kapasitet blir utfordret på grunn av f.eks. sykdom eller eksterne årsaker. Fremfor å møte en teoretisk situasjon med sammenslåing til større enheter, bør det utredes alternative løsningsmåter. F.eks. å legge til rette for bruk av ressursgruppedommere, bruk av tilkalte dommere, overføring av saker til andre domstoler.

Hensynet til de oppgavene som utføres for befolkningen i Vest-Telemark, for regionen og de rettstradisjoner som finnes, veier tyngre enn domstolens teoretiske sårbarhet. Etter min oppfatning er det god grunn for å opprettholde Vest-Telemark tingrett, som har tradisjoner tilbake til opprettelsen av Øvre Telemarken Vestenfjeldske Sorenskriveri i 1595.

Ad b) konkrete forslag

Det følger av ovenstående at jeg ikke har konkrete forslag til sammenslåinger. Dersom strukturdebatt nok en gang settes på dagsordenen, som i 2000, 2005 og 2010 for Vest-Telemark tingretts del, forutsettes muligheten til å komme tilbake til dette.

Vest-Telemark tingrett er samlokalisert med Øvre Telemark jordskifterett. Jordskifteretten betjener de samme seks kommunene som tingretten og i tillegg kommunene Tinn og Hjartdal. Dersom det skal foretas justering av rettskretsgrenser i Telemark fylke, kan det vurderes å overføre de to nevnte kommunene til Vest-Telemark tingrett.

Ad c) samlokalisering

Vest-Telemark tingrett og Øvre Telemark tingrett ble samlokalisert i 2008, som de første domstolene i Norge. De to domstolene har til sammen 10,5 årsverk. Jeg har forstått at det senere er kommet til ytterligere fire samlokaliseringer.

Som de første og foreløpig eneste samlokaliserte domstolene, har vi en felles saksbehandler.

Samlokaliseringen har redusert sårbarheten i begge domstoler på saksbehandlersiden, bl.a. ved at vi har felles ekspedisjon og sentralbordtjeneste. Dette har for eksempel gjort det mye enklere å avvikle ferie- og annet fravær.

Det er felles kontaktpunkter både faglig og praktisk i de to domstolene. Arbeidsmiljøet og det sosiale miljøet ved domstolene er styrket i betydelig grad som følge av samlokaliseringen.

Domstolenes lokaler er innredet med store deler av arealene som fellesarealer (rettssaler, møterom, pauserom, garderobe/toaletter m.m.) samtidig som etatene fremstår som to adskilte enheter utad. Dataløsninger er også felles. Dette er besparende både praktisk og kostnadmessig for domstolene.

Domstollederne i de to samlokaliserte domstolene har et felles ønske om å videreutvikle det gode samarbeidet.

Dag Bjørvik
Sorenskrivar i Vest-Telemark

Dette brev sendes kun pr. epost.

ØVRE TELEMAR
JORDSKIFTERETT

Domstoladministrasjonen
Postboks 5678 Sluppen
7485 Trondheim

Arkivnummer
008

Dykkar referanse
201400133-2

Vår referanse
smi 673/2014

Vår dato
12.03.2014

SAMANSLÅING OG SAMLOKALISERING – TINGRETTANE OG JORDSKIFTERETTANE

Viser til e-post frå DA dat. 21.02.2014 og vedlagt brev frå Justisdepartementet dat. 11.02.2014.

Innleiing

DA har i brevet sitt gjort gjeldande premisser som vi tidlegare har uttalt oss om ved fleire høve. Vi ved Øvre Telemark jordskifterett har delteke i strukturdebatt om oss sjølve, meir elle mindre, dei siste 20 åra. Som leiar registrerer eg slitasjen på dei tilsette med dette stadig tilbakevendande spørsmålet om det framleis skal vera eit kontor her. Eg forstår sjølvsagt at ein godt fungerande etat, må ha merksemd mot dette og til ei kvar tid søkje mot optimal kontorstorleik og plassering. Vi brukar mykje tid og krefter på desse spørsmåla – energi vi heller skulle brukt på dei mange jordskiftesakene vi har til behandling.

a. Kriterier for vurdering av nye strukturendringar

Eg meiner at:

- Ei kontoreining i jordskifteretten må vera stor nok til å danne eit fagmiljø og gje ei rasjonell arbeidsdeling mellom stillingsgrupper. Her har DA skissert 9 tilsette som minstebemanning. Eg er samd i at dette er ein optimal bemanning, men av omsyn til behovet for å vera mest mogeleg landsdekkande (når det gjeld kontorstruktur), er 6 eller 7 tilstrekkeleg.
- Det er viktig med nærleik til brukarane, kvar kontoret ligg i høve til dei areala ein skal behandle, kostnadseffektiv drift av etaten og ein god og attraktiv arbeidssituasjon for dei tilsette. "Reisetid" bør inn som eit hovudkriterium for jordskiftedomstalane, slik det er lagt til grunn for strukturvurderingane i dei alminnelege domstolane.
- Kjennskap til jordskifterettane og aktiv bruk av desse for grunneigarar og kommunar, kan ein oppnå best med ein désentralisert organisasjonsstruktur.
- Vi kan ikkje sjå at det er dokumentert stordriftsfordelar i etaten. Målet om kostnadseffektiv drift talar imot fusjon av kontor.
- Det er ynskjeleg å redusere restansen av saker. Då må det vera rett å behalde flest mogeleg av dei jordskifterettane som, over tid, har høg tenesteproduksjon pr. årsverk. Saksmengde vil sjølvsagt variere over tid. Det kan ein avhjelpe med samarbeid mellom kontor og bruk av tilkalt dommar.
- Utviklinga innafor teknologi er ikkje berre eit argument for større einingar. Denne utviklinga gjer at ein står friare med omsyn til kontorstruktur.

Postadresse
Statens hus
3850 Kviteseid

Besøksadresse
Statens hus
3850 Kviteseid

Telefon 21 55 33 10
Telefax 21 55 33 11
ovre.telemark.jordskifterett@domstol.no

Bank 2660 07 02768
Bedriftsnr. 974 731 525
www.jordskifte.no

ØVRE TELEMARK
JORDSKIFTERETT

b. Samanslåing av kontor

Når det er tale om samanslåing av kontor, er det naturleg å tenkje i retning sentralisering og gjerne til fylkeshovudstaden. Sidan vi trass alt arbeider med arealrelaterte oppgåver, og det meste av desse ligg perifert, meiner eg det blir eit tap for dei som brukar tenestene vår i Øvre Telemark om kontoret vårt vert flytt. Vinje kommune har åleine 3,5 gonger så stort areal som Vestfold fylke. Skal ein slå saman kontor, er det meir relevant å ha merksemd mot strukturen for kontora i sentrale strøk. Mange av desse ligg tett (kanskje særleg på sentrale delar av Aus- og Sørlandet), og har jamt over større bemanning enn soknekontora ute i distriktet.

Kontoret i Kviteseid ligg strategisk plassert i soknet med maksimal reisetid på 1,5 timar aust og nord til Tinn og Vinje og om lag tilsvarande til Fyresdal og Nissedal i vest og sør. Sakstilgangen har dei siste åra vore høg, og mange av sakene inneheld omfattande arbeid både av rettsleg og teknisk karakter. Behovet er stort for ein robust jordskifterett i den øvre delen av Telemark. Vi kan ikkje sjå bort ifrå at det oppstår situasjonar der kapasiteten vår er (blir) for dårleg, t.d. på grunn av sjukdom eller eksterne årsaker. For å avhjelpe i ein slik situasjon, må vi samarbeide på tvers av soknegrensar og bruke ordninga med tilkalt dommar.

c. Samlokalisering mellom tingrett og jordskifterett

Vest-Telemark tingrett og Øvre Telemark jordskifterett var dei fyrste til å samlokalisere her i landet. Dette skjedde i 2008. Etter det har fleire kome til, og pr. i dag er det 5 samlokaliserte domstolar.

Vi er samstemte i at dette har vore ein suksess og meiner det bør vera ei løysing der det ligg til rette for det. Vi meiner sjølv å ta ut maksimal effekt av denne samlokaliseringa. Med overlappende funksjonar på tvers av kontora, er det eit (to) meir operativt kontor ved sjukdom og ferieavvikling.

Vi har også ein felles saksbehandlar. Dette gjev oss ekstra innsikt i positive og negative sider ved drifta til kvarandre og som gjer det mogeleg å "korrigere" kursen.

Den faglege vinsten av ei slik samlokalisering let seg vanskeleg kvantifisere, men eg kan sei at den er stor. Gjennom faste kontaktpunkt og visse felles funksjonar, blir den faglege kontakten utvikla. Dette gjeld på alle stillingsnivå.

Samlokaliseringa har synleggjort oss i jordskifteretten betre som domstol, og på mest alle område gjort oss kvalitativt betre og meir handlekraftig enn tidlegare.

Domstolleiarane i dei to samlokaliserte domstolane ynskjer å vidareutvikle det gode samarbeidet.

Svein Dag Midtsund
Jordskifterettsleiar Øvre Telemark